

Κείμενο εργασίας του Συλλόγου Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης για την αναθεώρηση του Νόμου 2508/1997

A. Αξιολόγηση του Ν.2508/97

Η θεσμοθέτηση του Ν. 2508/97 για τη «βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη των πόλεων και των οικισμών της χώρας» υπήρξε εξαιρετικής σημασίας, τουλάχιστον από πλευράς προθέσεων, καθώς αποτέλεσε μια προσπάθεια συσχέτισης του πολεοδομικού σχεδιασμού με τις επιταγές για βιώσιμη ανάπτυξη.

Ωστόσο ο νόμος δε φαίνεται να οδήγησε σε αλλαγή του προτύπου πολεοδόμησης στην Ελλάδα, πρότυπο το οποίο απαιτεί σημαντικές αλλαγές προκειμένου να προσεγγίσει τις επιταγές της βιώσιμης ανάπτυξης. Βεβαίως ο τρόπος με τον οποίο διαμορφώθηκε το πρότυπο αυτό ενδεχομένως να σχετίζεται περισσότερο με τις πρακτικές που ακολουθήθηκαν και λιγότερο με τα ίδια τα θεσμικά κείμενα και ρυθμίσεις. Καταστρατήγηση, μη εφαρμογή ή επιλεκτική εφαρμογή, εργαλεία και μηχανισμοί που δε χρησιμοποιήθηκαν, αδυναμία παρακολούθησης των επιπτώσεων του σχεδιασμού κ.ά. αποτέλεσαν παράγοντες που επηρέασαν την εφαρμογή του. Ωστόσο και οι θεσμικές ρυθμίσεις έπαιξαν ρόλο στον τρόπο με τον οποίο εφαρμόστηκε ο πολεοδομικός σχεδιασμός την τελευταία δεκαπενταετία στη χώρα. Τα κυριότερα ασθενή σημεία τα οποία εντοπίζουμε είναι τα εξής:

1. Ο Νόμος 2508/97 επεδίωξε το συσχετισμό του πολεοδομικού σχεδιασμού και της οικιστικής οργάνωσης λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και τις αρχές και κατευθύνσεις των ανώτερων επιπέδων σχεδιασμού.

Εντούτοις, όπως ήδη επισημάνθηκε, οι αρχές και κατευθύνσεις που περιλαμβάνονται στο Νόμο με στόχο τον βιώσιμο πολεοδομικό σχεδιασμό δεν υλοποιήθηκαν στην πράξη. Η κεντρική διοίκηση εμφάνισε αδυναμία στη συστηματική καθοδήγηση των τοπικών αρχών και των μελετητών μέσα από την εξειδίκευση των παραπάνω αρχών και τον έλεγχο εφαρμογής της επιδιωκόμενης πολιτικής. Για παράδειγμα, η έννοια του βιώσιμου πολεοδομικού σχεδιασμού, όπως προδιαγράφηκε τόσο μέσα από τις διατάξεις του ίδιου του Νόμου όσο και μέσα από τις διατάξεις της εγκυκλίου του ΥΠΕΧΩΔΕ (αρ. πρωτ. 48859/13-11-2008) για την παρακολούθηση και έγκριση των μελετών ΓΠΣ-ΣΧΟΟΑΠ, παρέμεινε «αφηρημένη» και ανεφάρμοστη. Αναφέρουμε ενδεικτικά ότι δύο από τις βασικές αυτές κατευθύνσεις, α) η επιδίωξη της μέγιστης δυνατής οικονομίας σε νέες επεκτάσεις και β) η εξασφάλιση ικανοποιητικών πυκνοτήτων κατοίκησης, στην πράξη δεν ακολουθήθηκαν / εφαρμόστηκαν¹.

2. Στο πεδίο του στρατηγικού πολεοδομικού σχεδιασμού:

α) μέσω της διεύρυνσης των περιοχών εκπόνησης των ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ ο νόμος επέτρεψε αφενός την ταυτόχρονη ρύθμιση του χώρου εντός και εκτός των σχεδίων των πόλεων και οικισμών και, αφετέρου, τη συγκροτημένη οργάνωση των μικρότερων οικισμών, και

¹ ΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ, Α. (2011), Κατάσταση ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ σήμερα, Ημερίδα ΕΚΠΑΑ με θέμα «Διδάγματα από την εφαρμογή του χωρικού σχεδιασμού στην Ελλάδα και μαθήματα για το μέλλον», Αθήνα, 25-11-2011.

β) προβλέφθηκε η εκπόνηση ρυθμιστικών σχεδίων και προγραμμάτων προστασίας περιβάλλοντος για τα αστικά συγκροτήματα της Πάτρας, του Ηρακλείου, της Λάρισας, του Βόλου, της Καβάλας και των Ιωαννίνων, με σκοπό την οικιστική οργάνωση, την προστασία του περιβάλλοντος και τη γενικότερη ανάπτυξη των ευρύτερων αυτών περιοχών.

Ωστόσο:

α) Στην πράξη, ο στρατηγικός χαρακτήρας των ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ αμφισβητήθηκε. Για πολλούς, οι κανονιστικές διατάξεις υπερίσχυσαν των στρατηγικών, δημιουργώντας ερωτήματα για το πού σταματάει το ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ και που ξεκινάει η πολεοδομική μελέτη.

β) Τα ρυθμιστικά σχέδια των αστικών συγκροτημάτων της χώρας ανατέθηκαν με καθυστέρηση, τουλάχιστον δέκα χρόνια μετά τη θεσμοθέτηση του Νόμου 2508/97. Σήμερα δύο από αυτά τα Σχέδια, Βόλου και Ιωαννίνων, βρίσκονται στην τελική τους φάση καθώς τα σχέδια προεδρικών διαταγμάτων έχουν οριστικοποιηθεί. Επιπλέον, είναι σκόπιμο να επισημάνουμε ότι η επικαιροποίηση των Ρυθμιστικών Σχεδίων της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης (Ν. 1515/85 και Ν. 1561/85 αντίστοιχα) βρίσκεται ακόμα σε διαβούλευση, ενώ γύρω από το περιεχόμενο αυτών των Σχεδίων έχει ασκηθεί έντονη κριτική από διάφορους φορείς, μέρος της οποίας αφορά τον στρατηγικό ή μη χαρακτήρα τους.

3. Εκτός από τους προβλεπόμενους από την ισχύουσα πολεοδομική νομοθεσία τρόπους πολεοδομικής επέμβασης με κανονιστικούς όρους δόμησης, ενεργό πολεοδομία και αστικό αναδασμό, ο Νόμος 2508/97 έδωσε τη δυνατότητα πολεοδομικής επέμβασης σε συγκεκριμένες περιοχές που προβλέπονται για τον σκοπό αυτόν, στα πλαίσια του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού: α) με παροχή πολεοδομικών ή οικονομικών κινήτρων ή άλλων ρυθμίσεων σε περιοχές αναπλάσεων, ζώνες ειδικών κινήτρων (Ζ.Ε.Κ.), ειδικές ζώνες υποδοχής συντελεστή (Ε.Ζ.Υ.Σ.) και ζώνες ειδικής ενίσχυσης (Ζ.Ε.Ε.), και β) με ρυθμιζόμενη πολεοδομική δραστηριότητα ιδιοκτητών γης, κατά το άρθρο 24 του Νόμου (ήτοι τις Περιοχές Ειδικά Ρυθμιζόμενης Πολεοδόμησης - ΠΕΡΠΟ).

Εντούτοις τα παραπάνω εργαλεία (ΖΕΚ, ΖΕΕ και ΕΖΥΣ) δεν αξιοποιήθηκαν από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ που εκπονήθηκαν κατ' εφαρμογή του Νόμου 2508/97. Αντίθετα, αξιοποιήθηκε σε σημαντικό βαθμό ο καθορισμός ΠΕΡΠΟ, ο οποίος όμως έγινε μεμονωμένα και κατά περίπτωση (σε κάθε ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ) χωρίς πλαίσιο και κατευθυντήριοι άξονες πολιτικής².

Αυτή η πραγματικότητα αναδεικνύει για άλλη μια φορά το βασικό πρόβλημα δημιουργίας εργαλείων χωρίς να διευκρινίζονται οι πολιτικές και οι επιθυμητοί στόχοι που αναμένεται να καλυφθούν με τη χρήση των εργαλείων αυτών.

4. Ιδιαίτερης σημασίας είναι το γεγονός ότι ο Νόμος (στο Κεφάλαιο Β) περιέλαβε εκτενείς διατάξεις για την ανάπλαση, αναμόρφωση κλπ. περιοχών των εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων ή οριοθετημένων οικισμών, στις οποίες διαπιστώνονται προβλήματα υποβάθμισης ή αλλοίωσης του οικιστικού περιβάλλοντος, που δε μπορούν να

² ο.π.

αντιμετωπιστούν μόνο με τις συνήθεις πολεοδομικές διαδικασίες της αναθεώρησης του σχεδίου πόλεως και των όρων και περιορισμών δόμησης.

Ωστόσο, τα κριτήρια χαρακτηρισμού των προβληματικών περιοχών είναι εξολοκλήρου «φυσικά» δηλαδή αφορούν συγκεκριμένες εκφάνσεις του δομημένου περιβάλλοντος: πυκνότητες, συγκρούσεις χρήσεων, αισθητική υποβάθμιση, ανάγκη προστασίας πολιτιστικής κληρονομιάς, απόθεμα κατοικιών. Δεν είναι προφανώς λανθασμένο να λαμβάνονται υπόψη αυτές οι παράμετροι, χρειάζεται όμως να συμπληρωθούν από κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές όπως π.χ. ανεργία, περιθάλψη, ρύπανση, ασφάλεια, διάρθρωση παραγωγικής βάσης κλπ. Δηλαδή χρειάζεται να εξετάζεται η πόλη όχι σαν κέλυφος που φιλοξενεί τους κατοίκους και τις δραστηριότητές τους αλλά σαν χωρική έκφραση ανθρώπινων (και μη ανθρώπινων) δραστηριοτήτων.

Περαιτέρω, η αστική προβληματικότητα είναι ελλιπώς προσδιορισμένη στο νόμο, δηλαδή δεν είναι σαφές πότε μια περιοχή είναι τόσο προβληματική ώστε να αιτιολογείται η εξαιρετικά δραστική κρατική παρέμβαση που αυτός προβλέπει.

Σημειώνεται ότι ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν η περίπτωση α, παρ. 5 του άρθρου 8 και η παρ. 6 του ίδιου άρθρου, κυρίως γιατί αγγίζουν θέματα ευρύτερης πολεοδομικής αναδιοργάνωσης και κατοικίας.

Στην πράξη, ο καθορισμός περιοχών ανάπλασης από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ που εκπονήθηκαν υπήρξε περιορισμένος, καθώς διαφάνηκε μια επιφυλακτικότητα από πλευράς διοίκησης, ενδεχομένως λόγω των πρόσθετων νομοθετικών απαιτήσεων (έγκριση επιμέρους διαταγμάτων).

Στις αιτίες μη ενεργοποίησης του Κεφαλαίου Β μπορεί να αναζητηθεί και η ουσιαστική απαίτηση για την εφαρμογή των προβλέψεων του άρθρου 14 υπερβολικών (μή ικανοποιητικά ανταποδοτικών για το κράτος - επενδυτή) χρηματικών πόρων για κτηματογράφηση, απαλλοτριώσεις, σημαντική οργανωτική δυνατότητα από πλευράς ΟΤΑ και αυξημένη πλειοψηφία των ιδιοκτητών ακινήτων. Παράμετροι οι οποίοι είναι εξαιρετικά δύσκολο να συντρέξουν ταυτόχρονα σε στενά χρονικά περιθώρια.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αναφέρουμε ότι σε γενικές γραμμές η μη ενεργοποίηση εργαλείων του πολεοδομικού σχεδιασμού, όπως οι ΖΕΚ, ΖΕΕ, ΕΖΥΣ, οι περιοχές ανάπλασης κλπ. υπήρξε ανέκαθεν χαρακτηριστικό του συστήματος σχεδιασμού στη χώρα.

5. Ο Νόμος 2508/97 συμπεριέλαβε στις διατάξεις του διαδικασίες συμμετοχής και αποκέντρωσης, που, εκτός από τις πρωτοβουλίες, τη σύμπραξη και τις αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης, περιλαμβάνουν κατά το δυνατόν την ενεργό συμμετοχή του πολίτη και των κοινωνικών φορέων στη διαμόρφωση των επιλογών, των στόχων και προτεραιοτήτων, στη διάρθρωση των επί μέρους σχεδίων και προγραμμάτων και στην παρακολούθηση της εφαρμογής τους.

Ωστόσο, οι διαδικασίες συμμετοχής, τουλάχιστον κατά την εκπόνηση των ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, περιορίστηκαν (με ορισμένες ελάχιστες εξαιρέσεις) στις διαδικασίες γνωμοδοτήσεων των φορέων δημοσίου χαρακτήρα επί του Β1 Σταδίου των μελετών.

Στην περίπτωση των Ρυθμιστικών Σχεδίων ακολουθήθηκαν διαδικασίες δημόσιας διαβούλευσης, τα αποτελέσματα της οποίας ωστόσο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν έχουν ακόμα συστηματοποιηθεί και αξιοποιηθεί.

6. Ο Νόμος 2508/97 προέβλεψε όργανα εφαρμογής των ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ (νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου), τα οποία θα συστήνονταν σε κάθε νομαρχιακή αυτοδιοίκηση (με απόφαση του νομαρχιακού συμβουλίου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως), με σκοπό την παρακολούθηση της εφαρμογής των ΓΠΣ, των ΣΧΟΟΑΠ και των ΖΟΕ του νομού.

Στην πράξη τα όργανα αυτά δε συστήθηκαν με αποτέλεσμα τη μη παρακολούθηση της πορείας εφαρμογής των σχεδίων και την αδυναμία εντοπισμού και αξιολόγησης των επιπτώσεων των επιλογών του σχεδιασμού.

Εκτός των όσων προαναφέρθηκαν, είναι σημαντικό επίσης να τονίσουμε ότι οι διαδικασίες ολοκλήρωσης του πολεοδομικού σχεδιασμού (μέσω και των τριών βαθμίδων: ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, πολεοδομική μελέτη, μελέτη πράξης εφαρμογής), αποδείχθηκαν ιδιαίτερα χρονοβόρες, με αποτέλεσμα την απαξίωση, σε πολλές περιπτώσεις, των προβλέψεων και προτάσεων του σχεδιασμού.

Β. Προτάσεις για την αναθεώρηση του Ν. 2508/97 – Γενικές κατευθύνσεις

Παρά τις καινοτομίες του πρόσφατου θεσμικού πλαισίου για τον χωρικό σχεδιασμό, αυτό παραμένει χωρίς αναπτυξιακή προοπτική και χωρίς πλαίσιο για τον τρόπο εφαρμογής του με στόχο την ολοκληρωμένη, βιώσιμη και συντονισμένη διαχείριση του χώρου.

Ταυτόχρονα, είναι φανερό ότι η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης δεν μπορεί να συνεχίσει να είναι μια αφηρημένη έννοια όσον αφορά το θεσμικό πλαίσιο του σχεδιασμού. Παρά τις θετικές προθέσεις ως προς τον ορισμό βιώσιμων προτύπων ανάπτυξης στο θεσμικό πλαίσιο, σήμερα, ο σχεδιασμός εξακολουθεί στο μεγαλύτερο μέρος του να επικεντρώνεται στη «φυσική» διάστασή του και στο «φυσικό» χώρο, χωρίς να ενσωματώνει επαρκώς την κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική διάσταση.

Ωστόσο, στην παρούσα συγκυρία, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, είναι αναγκαίο ο χωρικός σχεδιασμός να έχει ολοκληρωμένο χαρακτήρα και να παρέχει ένα συνεκτικό πλαίσιο που θα συμβάλλει στην ενίσχυση της ανάπτυξης και στην αναβάθμιση του παραγωγικού δυναμικού της χώρας με πρώτη προτεραιότητα την υποστήριξη αντί της υποκατάστασης του ιδιωτικού τομέα.

Στο πλαίσιο αυτό οι κυριότερες κατευθύνσεις που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι οι εξής:

- Η **απλότητα** και η **σαφήνεια** του περιεχομένου του θεσμικού πλαισίου, η **αποτελεσματικότητα** και **αποδοτικότητα** με συνεκτίμηση των οικονομικών επιπτώσεων προς τους σκοπούς της ρύθμισης, η **επικουρικότητα** και **λογοδοσία** με τον προσδιορισμό των αρμόδιων οργάνων εφαρμογής τους, η αρχή της **ασφάλειας δικαίου**, στοιχεία που συγκαταλέγονται μεταξύ των αρχών της καλής νομοθέτησης..
- Η δημιουργία κατάλληλων και επαρκών **μηχανισμών παραγωγής πολιτικής που επιπλέον θα αξιολογούν τις επιλογές του σχεδιασμού αλλά και την εφαρμογή τους**. Για παράδειγμα, στην τρέχουσα οικονομική συγκυρία, ο σχεδιασμός νέων

οικιστικών περιοχών και η απόδοση νέας πολεοδομημένης γης αλλά και η επιλογή περιοχών παρέμβασης για την αστική ανασυγκρότηση, απαιτείται να γίνεται ιδιαίτερα προσεκτικά, επιλεκτικά και αιτιολογημένα με βάση συγκεκριμένες κατευθύνσεις πολιτικής και τα συνεπαγόμενα από αυτές κριτήρια. Ενδεχομένως οι αρχές αλλά και τα κριτήρια αυτών των επιλογών να πρέπει να περιληφθούν στο νέο θεσμικό πλαίσιο.

- Σε συνδυασμό με τα παραπάνω, η δημιουργία **μηχανισμών παρακολούθησης** των επιπτώσεων των επιλογών του σχεδιασμού, επιπτώσεων τόσο περιβαλλοντικών, όσο και κοινωνικών και οικονομικών, οι οποίοι θα επιτρέψουν την εκτίμηση συγκεκριμένων πολεοδομικών στόχων, θα συμβάλλουν στην αξιολόγηση της επιλεγμένης πολιτικής και στην πιθανή ανάγκη αναθεώρησής της.
- Η **μείωση της γραφειοκρατίας** σε αυτές τις διαδικασίες και η ολοκλήρωση των διαδικασιών του σχεδιασμού σε **εύλογο χρόνο και κόστος** (ενδεχόμενα με την λειτουργία της κεντρικής κυβέρνησης αποκλειστικά για επικουρικούς σκοπούς, τον ακριβή καθορισμό στο νομοθετικό πλαίσιο των χρόνων υλοποίησης του σχεδιασμού-θέτοντας πιθανώς και κάποιες δικλίδες- και με τη θέσπιση κυρώσεων στους φορείς ανάθεσης, παρακολούθησης και εφαρμογής του σχεδιασμού στην περίπτωση παράλογων καθυστερήσεων ή μη εφαρμογής). Είναι απαραίτητο να διαχωριστεί η παραγωγή πολιτικής από την παραγωγή θεσμικών εργαλείων και μηχανισμών που θα διευκολύνουν την εφαρμογή της. Ρύθμιση θα πρέπει να υπάρξει και ως προς τους χρόνους εκπόνησης των υποστηρικτικών μελετών (γεωλογική και ΣΜΠΕ) που συντάσσονται παράλληλα με τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ.
- Η **ενίσχυση της αποκέντρωσης** και η μείωση του κρατικού συγκεντρωτισμού, σύμφωνα και με τις προβλέψεις του «Καλλικράτη» και τις αρμοδιότητες των νέων δήμων και περιφερειών. Η κεντρική κυβέρνηση πρέπει να χαράσσει πολιτική και να εξασφαλίζει την τήρησή της αλλά και να δημιουργεί τα θεσμικά εργαλεία και τους μηχανισμούς που θα επιτρέψουν την εφαρμογή της όχι να ασχολείται με την έγκριση και εφαρμογή σημειακών τοπικών παρεμβάσεων ανά την Ελλάδα. Η βασική αρχή πρέπει να είναι «Αποκέντρωση όπου είναι εφικτό, κεντρική επέμβαση όπου είναι αναγκαίο».
- Ο **συντονισμός** σε κεντρικό επίπεδο του χωρικού σχεδιασμού με τις άλλες εθνικές πολιτικές (π.χ. αναπτυξιακή πολιτική, περιβαλλοντική πολιτική και προστατευόμενοι φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι, αγροτική πολιτική κλπ.) που μπορεί να κατευθύνουν ή να ασκήσουν σημαντική επίδραση στις επιλογές του πολεοδομικού σχεδιασμού.
- Η αύξηση της **ευελιξίας** της πολιτείας να ανταποκρίνεται σε έκτακτες περιστάσεις και ανάγκες και σε χωρικά εντοπισμένα προβλήματα που απαιτούν τη λήψη άμεσων μέτρων. Το θεσμικό πλαίσιο πρέπει να έχει διασταλτική λογική όπου είναι εφικτό και να επιτρέπει την επιλογή εκ μέρους των φορέων εφαρμογής διάφορων εργαλείων από μια ευρεία παλέτα σχετικών δυνατοτήτων.
- Η παροχή δυνατότητας (εργαλεία και μηχανισμοί) δημιουργίας **ευρύτερων εταιρικών σχημάτων**, με τη συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων και τον επιμερισμό του κόστους μεταξύ των επωφελούμενων, δεδομένων μάλιστα των συνθηκών οικονομικής στενότητας.

- Η συμβολή του σχεδιασμού στην επίτευξη οικονομικής βιωσιμότητας και στον στόχο της υποστήριξης και προσέλκυσης **επενδύσεων**, της ενίσχυσης της **επιχειρηματικότητας** και της τόνωσης του **παραγωγικού δυναμικού** με σκοπό την έξοδο από την κρίση. Στο πλαίσιο αυτό και λειτουργώντας εξισορροπητικά πρέπει να λαμβάνονται επιπλέον υπόψη η ανταποδοτικότητα και ο αναδιανεμητικός χαρακτήρας της κρατικής ή ιδιωτικής επένδυσης.
- Η δυνατότητα εισαγωγής **καινοτόμων** προσεγγίσεων στον χωρικό σχεδιασμό αλλά και η διευκόλυνση / προσέλκυση καινοτόμων ιδεών και επιχειρηματικότητας (Innovations in Planning - Planning for Innovations)³. Η συστατική κανονιστική λογική που διακρίνει το θεσμικό πλαίσιο πρέπει να υποκατασταθεί από τη λογική του καθορισμού λίγων και σαφών κανόνων και ορίων που θα διέπουν την ελεύθερη κατά τα άλλα συμπεριφορά των επιμέρους επιπέδων της διοίκησης.

Συμπερασματικά απαιτείται η θέσπιση των αναγκαίων κανόνων αλλά και η ενίσχυση της εφαρμογής τους σε όλα τα επίπεδα, με κύριους άξονες στις πολιτικές του σχεδιασμού το ρεαλισμό, τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας, την κινητοποίηση ιδιωτικών πόρων κ.ά.

Επίσης, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι παρά τη μη ευνοϊκή οικονομική συγκυρία που διανύει η χώρα, ο σχεδιασμός δεν μπορεί να μείνει ανολοκλήρωτος και θα πρέπει να ολοκληρωθούν οι αναθέσεις εκπόνησης μελετών ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ. Δεδομένης της νέας διοικητικής αρχιτεκτονικής στη χώρα μετά τη θεσμοθέτηση του Σχεδίου «Καλλικράτης», πιθανόν να απαιτηθεί κάποια αναπροσαρμογή ως προς το επίπεδο εκπόνησης των ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ διότι οι «Καλλικρατικοί» δήμοι σήμερα έχουν πολύ μεγάλη έκταση και υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες καλύπτουν ακόμα και τη μισή έκταση πρώην νομού – νυν Περιφερειακής Ενότητας (π.χ. 2 «Καλλικρατικοί» Δήμοι στο Κιλκίς). Θεωρούμε ότι τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ με τη μορφή, το περιεχόμενο και την κλίμακα που εκπονούνται σήμερα θα πρέπει να εκπονηθούν και για τους «Καποδιστριακούς» Δήμους για τους οποίους δεν έχουν ακόμη εγκριθεί τέτοιες μελέτες, ενώ θα πρέπει να προβλεφθεί ένας περισσότερο στρατηγικός και ευέλικτος σχεδιασμός σε επίπεδο «Καλλικρατικού» Δήμου που θα θέτει το πλαίσιο για την ανάπτυξη με την ευρύτερη έννοια. Ένας τέτοιος χειρισμός, θα επέλυε και τα προβλήματα συμβατότητας και συγκρούσεων χρήσεων γης που ενδεχομένως προκύπτουν πια σε επίπεδο «Καλλικρατικού» Δήμου, από τα θεσμοθετημένα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ που εκπονήθηκαν σε επίπεδο Καποδιστριακών Δήμων.

Επιπλέον πρέπει να τονιστεί ότι είναι αναγκαία η αναθεώρηση των συνοδευτικών του Ν.2508/97 κειμένων, εγκυκλίων κλπ., προκειμένου να συμπληρωθούν και να προσαρμοστούν στις συνθήκες και σημερινές απαιτήσεις της ελληνικής κοινωνίας αλλά και να διαφοροποιηθούν χωρικά. Για παράδειγμα, όσον αφορά τα πολεοδομικά σταθερότυπα, άλλες είναι οι ανάγκες σε ένα πολεοδομικό συγκρότημα και άλλες σε έναν ορεινό δήμο ή

³ βλ. ενδεικτικά:

HÄUBERMANN, H. & SIEBEL, W. (1994) Wie organisiert man Innovation in nichtinnovativen Milieus? IN KREIBICH, R., SCHMIDT, A., SIEBEL, W., SIEVERTS, T. & ZLONICKY, P. (Eds.) Bauplatz Zukunft: Dispute über die Entwicklung von Industrieregionen Essen, Klartext-Verl.

IBERT, O. (2003) Innovationsorientierte Planung: Verfahren und Strategien zur Organisation von Innovation, Opladen, Leske + Budrich.

IBERT, O. (2004) Zu Arbeitsweise und Reichweite innovationsgenerierender Planungsverfahren". Planungsrundschau, 9, 18-43.

ένα απομακρυσμένο νησί. Επίσης θα ήταν σκόπιμο για την εύκολη συσχέτιση των σχεδίων μεταξύ τους να υιοθετηθεί ένας ενιαίος κώδικας τεχνικών προδιαγραφών (κυρίως για τα κανονιστικά σχέδια και όσον αφορά την ηλεκτρονική τους παράδοση), που αν και υπάρχει σήμερα, δεν ακολουθείται πλήρως.

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, γίνεται φανερό ότι η τροποποίηση / αναθεώρηση του Ν.2508/97, δε μπορεί παρά να αποτελέσει μέρος μόνο της τροποποίησης του χωρικού – πολεοδομικού σχεδιασμού στη χώρα, τόσο σε επίπεδο νομοθεσίας (π.χ. ρύθμιση της εκτός σχεδίου δόμησης, αυθαίρετα κλπ.) όσο και στο διοικητικό επίπεδο, όπου θα πρέπει να διασαφηνιστεί η κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των φορέων της δημόσιας διοίκησης αλλά και να εξασφαλιστεί η επαρκής στελέχωση των υπηρεσιών με καταρτισμένους και εξειδικευμένους επιστήμονες – υπαλληλικό προσωπικό.

Τα μέλη του Δ.Σ. και του Συλλόγου μας παραμένουν στη διάθεσή σας για την καλύτερη δυνατή προώθηση όλων των ανωτέρω θεμάτων.

Ομάδα εργασίας

Δρ. Τασοπούλου Αναστασία, ΜΧΠΠΑ, MSc, PhD (συντονίστρια)

Αλεξανδροπούλου Αιμιλία, ΜΧΠΠΑ, MSc

Δούνια Ιωάννα, ΜΧΠΠΑ, MSc

Έππας Δήμος, ΜΧΠΠΑ

Κουτσομάρκος Νίκος, ΜΧΠΠΑ, MSc